

Online Symposium

AUTOBIOGRAFISCH EN CONTEXTUEEL BIJBELLEZEN

DOOPSGEZIND & REMONSTRANTS SEMINARIUM

Vrije Universiteit Amsterdam

Sessie 1: ontmoeting met Ari Troost en Andres Pacheco Lozano

Discussievragen voor de Break-out Rooms

Bij deel 1 *Who is who?*

Algemene openingsvraag:

- Heeft de Bijbel U gevormd in het beeld dat U van zichzelf heeft?

Reminders en specifieke vragen:

Voor Ari Troost, de specialist op het gebied van autobiografisch Bijbellezen, betekent het interpreteren van de Bijbel veel meer dan kennismaken van een oud boek of van een spirituele boodschap. Bijbellezen is - mits met aandacht, reflectie en kritiek uitgevoerd - een vorm van zelfontmoeting: je leert jezelf kennen in de spiegel van de tekst.

- Herkent U die ervaring? Kunt u er een voorbeeld van geven?

Andres Lozano leerde, in de context van Zuid-Amerika (Colombia), dat de Bijbel een brug kan slaan tussen geschoolde mensen met didactische of pastorale verantwoordelijkheid, en arme, soms ongeletterde boeren. De Bijbel functioneert als een gedeelde horizon, draagt ertoe bij dat mensen ontdekken lid te zijn van een groep en activeert hen verantwoordelijk voor hun eigen en andermans welzijn.

- Zijn er situaties waarin voor U de Bijbel eveneens een gevoel van gemeenschappelijkheid creëert? Of is Bijbellezen voor U vooral een privéaangelegenheid?

Bij deel 2 *Een kwestie van methode*

Algemene openingsvraag:

- Bijbellezen is zowel voor Troost als voor Lozano gericht op verandering. Zoekt U in de Bijbel een kritische spiegel of eerder troost en bevestiging?

Reminders en specifieke vragen:

Ari Troost legt een accentverschuiving uit in de theorie van de Bijbelinterpretatie: van auteur via tekst naar lezer. Hij haalt een gedachte aan van de semioticus Roland Barthes: “de auteur is dood” - dat betekent: we weten niets met zekerheid over zijn of haar intenties. Er staat ons slechts verzameling tekens ter beschikking. Datzelfde inzicht klonk door in de exegetische methode van de zogeheten Amsterdamse school: de Bijbel vraagt om interpretatie van binnenuit, Bijbelpassages moeten elkaar uitleggen. Troost daarentegen brengt de biografische realiteit van de lezer in. Hij beroept zich daarbij op de interpretatiefilosofie (de *hermeneutiek*) van onder meer Dilthey, Gadamer of Ricoeur.

- Ervaart u die laatste stap als bevrijdend of eerder als een (subjectivistische) verwatering van de eigen betekenis van de Bijbel?
- Als iedereen zijn of haar eigen levensperspectief inleest in oeroude teksten, lijkt alles relatief te worden. Heeft Bijbellezen voor U dan nog wel zin?

Andres Lozano is zich ervan bewust dat mensen dikwijls Bijbelopvattingen met een stevig ideologisch gewicht meedragen. In plaats van die opvattingen onder kritiek te stellen, geeft hij er juist alle ruimte aan. Gaandeweg in het gesprek komt, zo is zijn ervaring, de (zelf-)kritiek vanzelf tot stand.

- Is uw eigen Bijbelinterpretatie vrij van “ideologische” inkleuringen? Wat kunt U doen om uw eigen blinde vlekken op te sporen en onder kritiek te stellen?
- De contextuele Bijbelleesmethode heeft drie oogmerken: *see - judge - act*. Kent U de ervaring dat de Bijbel U tot concreet handelen heeft aangezet?

Bij deel 3 *Kritiek*

Algemene openingsvraag:

- Wie is uw Bijbels held? Waarom kiest U, juist U, voor dit specifieke personage?

Reminders en specifieke vragen:

Andres Lozano wijst ons, westerse lezers, er fijntjes op dat contextuele kritiek niet beperkt mag blijven tot de regio's van Latijns-Amerika of Afrika. Europa is geen "neutral space".

- Helpt de Bijbel U om sociale of culturele misstanden in 'ons' welvarende Europa te ontdekken, aan de kaak te stellen en van een verbeteringsperspectief te voorzien?

Arit Troost heeft, als classicus, ontdekt dat het van groot belang is om verschil te maken tussen het (geseksueerde) lichaam en het concept gender. In de klassieke ontstaanscontext van de Bijbel werden lichamen voorgesteld als uitdrukkingen van moraal: van deugdzaamheid of noblesse. Wie de klassieke deugden - moed, zelfbeheersing, zelfgenoegzaamheid, rechtvaardigheid - beoefende, kreeg - in de collectieve verbeelding - haast automatisch een schoon lichaam toebedeeld. Die ontdekking heeft gevolgen voor het lezen van de Bijbel. Het boek staat immers vol met minukels, gemankeerde en weinig deugdzame personages. Voor Troost betekent dat echter een bevrijdende boodschap: de Bijbel relativeert de klassieke (morele) perfectiedwang, biedt troost en perspectief op verandering.

- Leest U de Bijbel als een relativiserend of juist als een moraliserend boek? Is moraliseren altijd verkeerd?
- Vindt U het problematisch (subjectivistisch of egocentrisch) om de Bijbel vanuit uw onvervangbare, persoonlijke ervaringen interpreteren? Of maakt U dat juist bescheiden en opener naar anderen toe?

(04/11/2020 - CDvT)